

Petrol için bölünüyor mu

Libya devriminin başladığı Binazi'yi de içeren petrol zenginliği doğu bölgesi Sirenayka, yarı özerklik ilan etti. Binlerce protestocu "Libya bölünemez" diye steri yaptı. Özerklik konusunu oranize eden ABD vatandaşı Libyalı petrol mühendisi Muhammed Buysiyer ise "Tek Libya'ya inanıyoruz. Ama doğunun devletçe ihmal edilmesi sürerse bunu aranti edemem" dedi.

LİBYA'da Muammer Kaddafi'yi kimin devirdiği ve yeni dönemde iktidarın nasıl paylaşılacağı konusunda uzlaşamayan Misrata ve Zintanlı aşiretlerin ağır silahlı çatışmaları sürerken, başkent Trablus'daki geçici hükümet de "zli iç savaşı" bastıramıyor. Bu tâmda, Libya'nın doğusunda bulunan ve ülkenin petrol rezervleri ile rafineri ve boru hatlarının büyük bölümüne evsahipliği yapan Sirenayka bölgesi dün yarı özerklik ilan etti. Devrimin başladığı ülkenin en büyük ikinci kenti Binazi de bu bölgede.

Konreye UGK'den başkan

Kaddafi'nin devrilmesinden 6 ay sonra Binazi'de toplanan binlerce aşiret üyesi, milis komutan ve siyasetçi, ülkenin merkezinde bulunan kıyı kenti Sirte'den Mısır sınırına uzanan tarihi Sirenayka'yı yarı özerk bir bölge olarak canlandırdıklarını törenle duyurdular. Ulusal Geçiş Konseyi (UGK), bölgeye daha fazla özerklik verilmesine, ülkenin parçalanmasına yollanabileceği gerekçesiyle karşı çıkmıştı. Ancak konreye, Kaddafi döneminde en uzun süre tutuklu kalmış siyasi mahkum olan ve buğün UGK'de yer alan Ahmed Zübeyr de bölgesel konseyin başkanı olarak katıldı.

El Zübeyr, bölgenin haklarını koruyacaklarını, fakat 300 üyeli Sirenayka Yüksek Konseyi'nin uluslararası konularda Libya'nın temsilcisi olarak UGK'yi tanıdığını duyurdu. Konseyin ilk kararı, haziranda yapılacak seçimlerde doğu bölgesine 200 sandalyeli mecliste 60 sandalye ayıran UGK'nin seçim yasasını reddetmek oldu.

Rezervlerin yüzde 90'ı orada

Günde 1.6 milyar varil üretimle Afrika'nın dördüncü büyük petrol ihracatçısı olan Libya, Avrupa ve özellikle de İtalya'nın enerji tedariki için kritik önemde. Ülkenin petrol rezervlerinin yüzde 90'ı ve en büyük 5 rafinerisinin dördü Sirenayka'da. Dün binlerce kişinin katılımıyla yarı özerklik ilan edilen 'Sirenayka Halkının Konseyi'nin arkasında ise Libya asıllı ABD vatandaşı petrol mühendisi Muhammed Buysiyer var.

Petrol konusunda yabancı yatırımcılara danışmanlık da yapan Trabluslu Buysiyer, Reuters'e, "Tek Libya'ya inanıyoruz. Fakat Sirenayka halkı 50 yıldır devletin ihmalinden ek çekti. Doğunun böyle ihmal edilmesi sürerse Libya'nın 25 yıl sonra da bir bütün halinde kalacağını aranti edemem" dedi. Doğuda tüm aşiretlerin yarı özerkliği desteklememesi ve Trablus'un sert muhalefeti, Libya'daki iç savaşı canlandırabilir.

Libya tarihte hep çok parçaydı

BİNAZİ adalet sarayı önünde önceki gece binlerce kişi yarı özerkliği protest etti; "Libya bütündür, bölünemez" sloganları attı. UGK'den "Tıprak bütünlüğü kırmızı çizimizdir" açıklaması geldi. İngiliz tarihçi Peter Jones ise geçen yıl BBC'de Libya'nın tarihte hep en az iki parçadan oluştuğunu savunmuş ve "iki devletli çözüm" önerisiyle ülkede tepki çekmişti.

İsmi Roma döneminde olan Sirenayka bölgesi, 1517'de Osmanlı İmparatorluğu'na bağlandı. İtalya, 1911'de Libya'nın Osmanlı'ya bağlı üç bölgesini de (Trablusarp, Sirenayka ve Fizan) işgal etti. 1951'de bağımsızlığını kazanan Libya, 10 yıl kadar üç bölgenin iktidarı paylaştığı bir tür federalizmle yönetildi. 1949-1951 yılları arasında İngiltere'nin desteğiyle siyah-beyaz bir Türk bayrağına benzeyen bir bayrakla Sirenayka Emirliği'ni kuran Seyyid İdris, ardından tüm ülkenin ilk ve tek kralı oldu. Kral İdris'in tahttaki son yıllarında başlattığı merkezileşme hareketini, 42 yıl iktidar kalacak Muammer Kaddafi 1969'da yaptığı darbenin ardından tamamladı. Böylece Sirenayka tamamen Trablus'a bağlandı.